

Проблемът за националната идентичност

Анина Йовкова

Ние, народите на Балканите имаме много повече прилики помежду си, отколкото сме готови да признаем. Поставени в едни и същи условия, изправени пред едни и същи проблеми, ние заедно сме се развивали и сме творили история – общата ни история. На този кръстопът между култури, религии и ценности ние носим по малко от всичко, докоснало се до нас. Нашите традиции са сходни, нашата музика е балканска, нашият темперамент е уникален и общ. Където и да отидем по света няма да срещнем чужденец, който да ни докосне така, както ще го направят един съсед, един приятел. Никои не

би разбрал по-добре мечтите и страховете ни от един балканец.

Общото ни минало е оставило отпечатък в националното ни съзнание, който е сформирал народопсихологията ни и ние сме безсилни пред този факт. Ние сме буйни, понякога неконтролируеми, с изострено чувство за справедливост. Едно от най-хубавите ни качества е толерантността. Тук, между Изтока и Запада, Християнството и Исляма, ние сме се научили да живеем в мир и сътрудничество, да приемаме различния такъв, какъвто е, да споделяме трапезата и празниците си с него. Живеем с уважение към другия, без да му пречим, без да налагаме волята си и да се опитваме да го променяме.

За жалост, политиката между

Разработка на Анина Йовкова, студентка по „Политически науки“ във Факултет „Международна икономика и политика“ на Университета за национално и световно стопанство. Тя е член на Студентската асоциация за изследване на международните отношения към УНСС. Получила специална Грамота на Българското дипломатическо дружество на младежката кръгла маса „Балканите в XXI век – българският поглед“ (УНСС, 13 февруари 2013 г.). Като награда за отлично представяне е определена да вземе участие в експертната конференция на същата тема (УНСС, 27 февруари 2013 г.).

гържавите не е като отношенията между обикновените хора. На тази малка територия всеки търси своето място и признанието на останалия свят. Това се превръща в една напревара за миналото, една борба за погизи и герои, една нужда да докажем, не толкова на другите, колкото на самите себе си, че сме значими. Спорим за историята ни, за езика ни, за религията – именно нещата, които изграждат и съхраняват една нация като такава. Чувстваме наранени своите чест и достойнство и затова тези спорове така лесно се превръщат в национални въпроси, променят общественото мнение и нагласата на гражданите. Липсата на традиция в правенето на компромиси и особения ни манталитет, който ни кара да бъдем крайни във всяко едно решение загълбочават конфликтите и ги превръщат във все по-трудни за овладяване. Забравяме, че живеем в един глобализиран свят, където, както политиката и решенията на другите гържави носят своите последици за нас, така и нашите спорове влияят на международната политика.

Предпоставка за повечето от събитията през последните 20 години са изкуствените граници, наложени след Първата и Втората световна война от великите сили. Появяват се големи малцинствени групи на територията на всяка от страните, което води до съвременните етнически конфликти в и между гържавите. С падането на социализма и разпадането на Социалистическа федеративна република Югославия се поставя началото на съвременната политическа нестабилност на Балканите и разделението на балканските гържави, което се отразява и на останалите страни на континента. Своеобразна кулминация на напрежението на Балканите е намесата на НАТО, което само ни доказва колко лесно двустранните конфликти на полуострова се превръщат в международни. От

друга страна, обявяването на която и да е гържава за независима поставя след себе си много въпроси, обвързани с международните отношения: как да докажем има ли тя своя нация, има ли свой език, каква е нейната история, какво да бъде името ѝ. Ставаме свидетели на това как такива спорове могат да продължат повече от 20 години. Докато не се научим да правим компромиси и от двете страни, докато не се примирим с факта, че на Балканите всички имаме обща история и общи корени, но днес имаме правото да сме независими един от друг и сами да градим новата си история, ние няма да се преборим с по-важните проблеми, които стоят пред нас, като икономическата изостаналост, корупцията, организираната престъпност. Ще продължаваме да тълчем на едно място, съсредоточени в миналото, а не в настоящето.

Какъв е проблемът всъщност? Страхуваме се да признаем колко сме еднакви. Страх ни е, че ако го кажем на глас, ще изгубим националната си идентичност. Страх ни е, че ще бъдем подценени или омаловажени. Страх ни е, че няма да сме уникални, че ще се следем с другите и ще се изгубим. Затова се делим. Делим се, затваряме се и изживяваме закъснялата си независимост и недоизживявания си национализъм. Не осъзнаваме, че това само ни тласка назад, защото във време, в което искаме да станем част от европейското семейство, не сме готови да приемем, че сме част от едно по-малко, но по-значимо – балканското.

Това е голямата крачка, която трябва да направим по пътя към Европа и по пътя към бъдещето. Борбата за надмощие и величие трябва да приключи. Нека се поучим от миналото и заживеем в настоящето. Нека влезем в крак с времето и започнем да мислим глобално и мащабно. Ние имаме общи цели и мечти, трябва да работим заедно, за да ги постигнем.